

iber:Camera

musicaeterna

orquestra i cor

teodor currentzis

director

elizaveta sveshnikova soprano

andrey nemzer contratenor

egor semenkov tenor

alexey tikhomirov baix

olga pashchenko fortepiano

mozart

dmitry bortniansky

dilluns 11 de març del 2024, 20:00 h

l'auditori

FUNDACIÓ
VILA CASAS

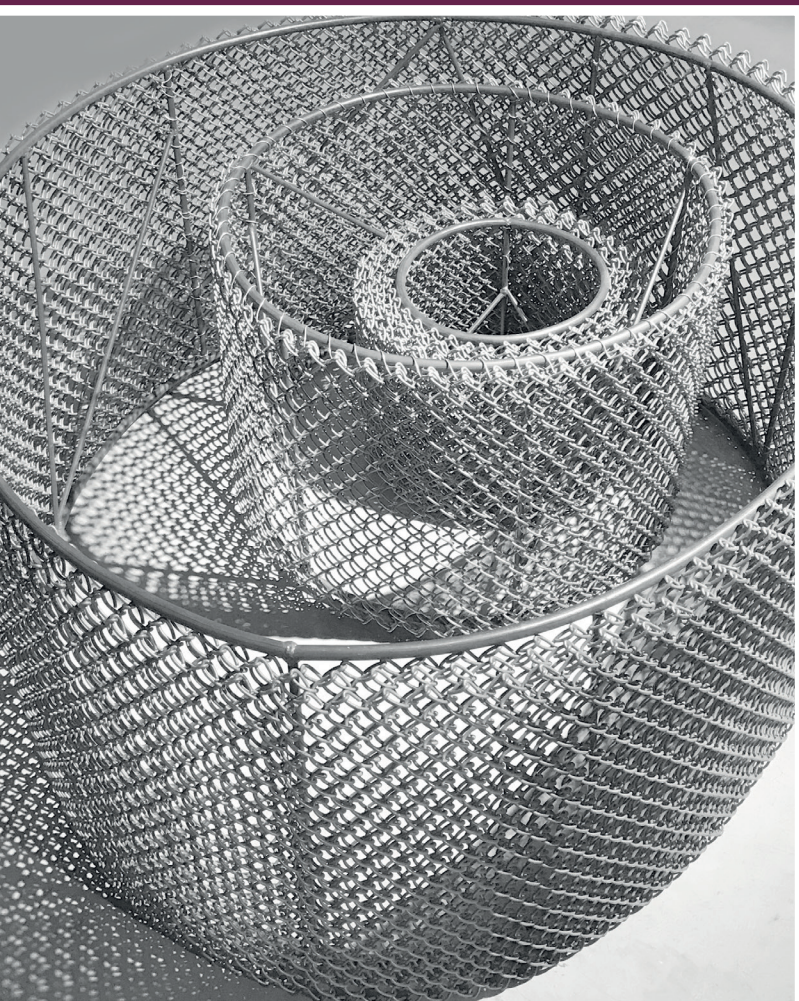
**aquest programa
ha estat possible gràcies
al suport de la fundació vila casàs**

Susana Solano

Anònims

02.02.2024 — 14.07.2024

Espai Volart, Barcelona

FUNDACIÓ
VILA CASAS

ESPAIS
VolART
BARCELONA

wolfgang amadeus mozart

(1756 - 1791)

concert per a piano i orquestra núm. 24 en do menor,
k. 491 (1786)

I. Allegro

II. Larghetto

III. Allegretto

dmitry bortniansky

concert per a clave en re major

---

wolfgang amadeus mozart

(1756 - 1791)

rèquiem en re menor, k. 626 (1791)

I. Introitus

Requiem aeternam

II. Kyrie

III. Sequenz

Dies irae

Tuba mirum

Rex tremendae

Recordare

Confutatis

Lacrymosa

Amen

IV. Offertorium

Domine jesu

Hostias

V. Sanctus

VI. Benedictus

VII. Agnus dei

VIII. Communio

Lux aeterna

Cum sanctis tuis

durada total del concert 110 minuts (entreacte inclòs)

Orquestra i cor musicAeterna

L'orquestra i el cor musicAeterna s'ha convertit en un dels conjunts de major reclam a nivell internacional. Van ser fundats el 2004 pel director Teodor Currentzis i estan format per músics de 10 països. El seu repertori abasta famoses obres mes- tres antigues, obres dels segles XIX i XX i composicions experimentals contemporànies.

Juntament amb Teodor Currentzis, musicAeterna realitza regularment gires per Rússia i per tot el món, actuant en els escenaris més emblemàtics del panorama actual. El 2017, musicAeterna es va convertir en el primer col·lectiu musical rus a obrir el programa principal del Festival de Salzburg. L'orquestra ha participat en festivals internacionals com RUHRtriennale, Festival Klara de Brussel·les, Festival d'Aix-en-Provence, Diaghilev PS de Sant Petersburg i Festival Diaghilev de Perm.

El cor col·labora amb directors convidats com And- res Mustonen, Paul Douglas Hillier, Vincent Du- mestre, Raphaël Pichon i Andrea Marcon, entre altres. També amb diferents ensembles com el conjunt francès Le Poème Harmonique i l'Or- questra de Cambra Mahler internacional. El 2018, el cor musicAeterna es va convertir en el llorejat dels premis internacionals Opera Awards.

Les gravacions de Mozart, Mahler, Beetho- ven, Txaikovski, Rameau i Stravinski realitzades per l'Orquestra musicAeterna i Teodor Cur- rentzis han rebut grans elogis de la crítica mu- sical i han guanyat prestigiosos premis, com ECHO KLASSIK, Edison Klassiek, Japane- se Record Academy Award i BBC Music Maga- zine's Opera Award.

**Mozart,
Concert per a piano núm. 24**

Flauta Laura Pou

Oboè 1 Irene del Busto

(Madrid) / Peter Tabori

(Sevilla, Barcelona)

Oboè 2 Andrey Matyukhin

Clarinet 1 Spyros Mourikis

Clarinet 2 Sebastian Kürzl

Fagot 1 Talgat Sarsembayev

Fagot 2 Igor Ahss

Trompa 1 Jairo Gimeno

Trompa 2 Gilbert Cami farras

Trompeta 1 Zhassulan Abdykalykov

Trompeta 2 Pavel Kurdakov

Timpani Dmitry Klemenok

Violins 1

Olga Volkova

Vladislav Pesin

Maria Stratonovich

Dmitry Chepiga

Elena Rais

Andrey Roszyk

Vadim Teyfikov

Yana Shehegoleva

Aisylu Saifullina

Olga Artyugina

Violins 2

Ilya Gaisin

Artem Savchenko

Lina Vartanova

Robert Brem

Petr Chonkushev

Inna Prokopeva-Rais

Maria Okuneva

Kristina Takha

Violes

Nail Bakiev

Grigory Chekmarev

Andrey Serdiukovsky

Lev Serov

Evgeny Shehegolev

Marina Antonova

Violoncels

Miriam Prandi

Alexey Zhilin

Evgeny Rumyantsev

Vladimir Slovachevsky

Alexandr Prozorov

Andrey Efimovsky

Contrabaixos

Andrey Shynkevich

Artem Chirkov

Hayk Khachatryan

Pavel Stepin

Mozart,

Rèquiem en re menor

Clarinet baix 1 Spyros Mourikis

Clarinet baix 2 Sebastian Kürzl

Fagot 1 Talgat Sarsembayev

Fagot 2 Igor Ahss

Trompeta 1 Zhassulan Abdykalykov

Trompeta 2 Pavel Kurdakov

Trombó 1 Gerard Costes Ferre

Trombó 2 Andrey Saltanov

Trombó 3 Vladimir Kishchenko

Òrgue Andrey Baranenko

Timpani Dmitry Klemenok

Violins 1

Vladislav Pesin

Maria Stratonovich

Alexandr Kotelnikov

Elena Rais

Dmitry Chepiga

Andrey Roszyk

Vadim Teyfikov

Yana Shehegoleva

Aisylu Saifullina

Olga Artyugina

Violins 2

Artem Savchenko

Ilya Gaisin

Lina Vartanova

Robert Brem

Petr Chonkushev

Elena Ivanova

Maria Okuneva

Kristina Takha

Violes

Nail Bakiev

Grigory Chekmarev

Andrey Serdiukovsky

Lev Serov

Evgeny Shehegolev

Marina Antonova

Violoncels

Miriam Prandi

Alexey Zhilin

Evgeny Rumyantsev

Vladimir Slovachevsky

Alexandr Prozorov

Andrey Efimovsky

Contrabaixos

Andrey Shynkevich

Artem Chirkov

Hayk Khachatryan

Pavel Stepin

Soprano

Irina Bagina
Ganna Baryshnikova
Nadezhda Boiko
Viktorii Vaksman
Aleksandra Deshina
Katya Dondukova
Ekaterina Imsokva
Irina Mikhailova
Valeriia Safonova
Stamellou Eleni Lydia
Irina Terenteva
Elena Iurchenko

Alt

Nadezhda Brusnitsyna
Elena Gurchenko
Anastasiia Erofeeva
Marina Inovlotskaia
Arina Mirsaetova
Ivan Petrov
Viktorii Rudakova
Natalia Riabikova
Elena Tokareva
Anastasiia Shumanova

Tenor

Nikolai Basov
Artem Volkov
Ivan Gorin
Grigorii Kuznetsov
Kirill Nifontov
Konstantin Pogrebovskii
Pavel Semagin
Sergei Silakov
Aleksandr Somov
Nikolai Fedorov

Baix

Dmitrii Kosov
Bator Ochirov
Viktor Pogudin
Alekssei Svetov
Roman Tarkhov
Pavel Kharalgin
Daniil Chesnokov
Viktor Shapovalov
Dmitrii Shelkovin

Director del cor –Vitaly Polonsky

Teodor Currentzis

Teodor Currentzis és el fundador i director artístic de l'Orquestra i Cor musicAeterna. Des de 2018, també és director titular de l'Orquestra Simfònica SWR de Stuttgart. El 2022 va fundar Utopia, una orquestra festival internacional, i es va convertir en el seu Director Artístic.

Teodor va néixer a Grècia, on va iniciar els seus estudis musicals. El 1994 va ingressar al Conservatori Estatal de Sant Petersburg per a estudiar amb el llegendari professor Ilya Musin. El 2004, Teodor va fundar l'Orquestra i Cor musicAeterna. Juntament amb aquesta agrupació, treballa la música sacra medieval, òpera barroca i peces experimentals de compositors moderns d'avantguarda, incloses partitures que ell mateix ha encarregat específicament.

Juntament amb musicAeterna, l'Orquestra SWR i Utopia, Teodor Currentzis realitza regularment gires per Europa i el món amb actuacions en nombroses sales de prestigi. Com a director d'escena i director musical, Teodor Currentzis ha treballat amb els principals teatres d'òpera de Rússia i Europa, com l'Òpera de París, la Bayerische Staatsoper, l'Opernhaus Zürich, el Teatre Real i el Teatre Bolshoi. També ha col·laborat amb les figures clau del teatre modern occidental: Robert Wilson, Romeo Castellucci, Peter Sellars, Dmitri Tcherniakov, Theodoros Terzopoulos, entre altres.

Teodor Currentzis és un convidat freqüent al Festival de Salzburg, així com al festival RUHRtriennale, Festivals de Lucerna i Aix-en-Provence. Des de 2012 és director artístic del Festival Diaghilev, que se celebra a Perm, ciutat natal del famós empresari Serguei Diaghilev.

Sota la direcció de Teodor Currentzis, musicAeterna ha gravat amb Sony Classical obres de Mozart, Mahler, Beethoven, Txaikovski, Rameau i Stravinski. Aquestes gravacions han rebut prestigiosos premis de música: ECHO Klassik, Edison Klassiek, Japanese Record Academy Award i BBC Music Magazine's Opera Award.

Elizaveta Sveshnikova

Al cor des del 2012.

Elizaveta Sveshnikova es va graduar a la Facultat de Direcció i Cor del Conservatori Estatal de Sant Petersburg el 2011 (la classe del professor associat Vladimir Maksimkov), i a la Facultat de Cant i Direcció del Conservatori Estatal de Sant Petersburg Rimsky-Korsakov (la classe de la professora Svetlana Gorenkova) el 2014.

Va ser guardonada amb el Gran Premi del 1er Concurs Vocal Panruso Italian Nightingale de Sant Petersburg, finalista del Concurs Internacional de Cantants d'Òpera Competizione Dell'Opera (Linz, 2013), guanyadora del primer premi del Concurs Internacional Alion Baltic (Tallinn, 2016), i finalista i guanyadora del premi especial del Concurs Internacional d'Òpera Le Gran Prix del'Opera (Bucarest, 2016).

El seu repertori inclou obres de compositors com Lully, Rameau, Charpentier, Bach, Händel, Vivaldi, Scarlatti, Galuppi, Purcell, Dowland, Mozart, Beethoven, Rossini, Bellini, Donizetti, Puccini, Verdi, Schumann, Schubert, Strauss, Rachmaninov, Rimsky-Korsakov, Txaikovski, Stravinsky, Xostakóvitx, Prokófiev, Schmittke, Berg, Poulenc, Chausson.

A principis de la dècada del 2010, va interpretar papers solistes al Rèquiem de Mozart, la Passió Segons Sant Mateu de Bach, l'Stabat Mater de Pergolesi, oratoris de Händel i el Gloria de Vivaldi. Va actuar a la Sala Verdi del Conservatori de Milà en una producció de l'òpera de Respighi La Bella Dormenta nell Bosco. El 2014, va debutar com a Galatea a l'òpera Pigmalió de Rameau a l'escenari de la Filharmònica Estatal de Sant Petersburg. Va interpretar el paper de Madame Hertz a l'òpera de Mozart, El director del teatre (Teatre Yusupov, Sant Petersburg). Va participar en el 1er Festival Internacional d'Arpa Lira del Nord al Teatre Mariinsky i al programa de concerts de la Fundació Benèfica Internacional Vladimir Spivakov.

El 2016, es va convertir en una participant habitual del Festival Internacional de Música Antiga de Sant Petersburg, havent interpretat el paper principal de Céfalo a l'òpera de Francesco Araya, Céfalo i Procris (Teatre de l'Hermitage, Sant Petersburg) juntament amb el conjunt de música antiga Els Solistes de Catalina la Gran (director artístic - Andrey Reshetin). Al desembre de 2017, es va convertir en la primera intèrpret del paper principal de l'òpera de Francesco Araya, Céfalo i Procris, a l'escenari del Teatre Bolshoi de Moscou.

Al juny del 2017, a la Sala de Concerts Txaikovski (Moscou) va interpretar la part de soprano solista al Rèquiem de Mozart juntament amb l'orquestra i el cor de musicAeterna dirigits per Teodor Currentzis. L'estiu del mateix any, va participar al Festival de Salzburg com a membre del cor de musicAeterna, participant en la producció de l'òpera de Mozart, La misericòrdia de Tito (dirigida per Peter Sellars). Al setembre del 2017, a l'escenari del Konzerthaus de Viena va interpretar la part de soprano solista a la Simfonia núm. 9 de Beethoven dirigida per Teodor Currentzis. Al març, va debutar a l'escenari del Teatre Estatal d'Òpera i Ballet de Perm com a Astrea a l'òpera Faetó de Jean-Baptiste Lully amb el conjunt de música antiga Le Poème Harmonique (França) i l'orquestra i cor musicAeterna dirigits per Vincent Dumestre. Al juny del mateix any, va interpretar el mateix paper a l'escenari de l'Òpera Reial de Versalles (França).

Va participar en classes magistrals d'Elena Obraztsova, Natalie Dessay, Giuseppe Sabbatini, Angelo Gabrieli i Ildar Abdrazakov. De 2015 a 2017, va impartir classes acadèmiques de cant a l'Acadèmia Internacional de Música Elena Obraztsova.

És solista de la Filharmònica Acadèmica de Sant Petersburg.

Andrey Nemzer

Al cor des del 2018.

Andrey Nemzer és contratenor solista del cor musicAeterna des del 2018. Es va graduar al Col·legi Coral Sveshnikov, a l'Acadèmia Popov d'Art Coral (Moscou) i en un programa de postgrau de la Universitat de Duquesne (els Estats Units). És guanyador del Concurs Eric i Dominique Laffont de la Metropolitan Opera (2012) i del Concurs Operalia de Plácido Domingo (2014; 3er Premi).

Ha estat cantant principal del Mendelssohn de Pittsburgh, solista de la Metropolitan Opera, de l'Òpera de Sant Antoni (els EUA), del Teatre Real de Victoria (el Canadà), ha participat al Festival d'Òpera de Pittsburgh, al Festival de Salzburg i en molts altres. Ha actuat amb diversos conjunts vocals i instrumentals, com The Pocket Symphony, dirigida per Nazar Kozhukhar, el conjunt vocal Intrada, dirigit per Ekaterina Antonenko, el conjunt Questa Musica, dirigit per Philipp Chizhevsky, la Filharmònica de Berlín i el mestre Vladimir Yurovsky.

Actua com a solista en nombrosos projectes musicals i teatrals.

Egor Semenkov

Al cor des del 2023.

Egor Semenkov va estudiar a l'Escola Superior Coral M.I. Glinka i a la Facultat de Direcció Coral del Conservatori Estatal Rimsky-Korsakov de Sant Petersburg, formant-se vocalment gràcies al People's Artist de la RSFSR K.I. Pluzhnikov. El 2008 va ser admès al cor de la Capella Acadèmica Estatal de Sant Petersburg, on es va convertir en un dels solistes principals. Des del 2012 és artista del Cor del Teatre Mariinsky, on també actua com a solista en programes corals de cambra i interpreta les parts d'Evangelista i tenor a la Passió Segons Sant Mateu i l'Oratori de Nadal de J. S. Bach, i la part de tenor a l'Stabat mater de G. Rossini. Com a solista convidat ha col·laborat amb la Filharmònica Estatal de Sverdlovsk: va interpretar papers de tenor a l'Oratori del Messies de G. F. Händel, la Messa de G. Puccini, el Rèquiem de G. Verdi i la Missa Ecumènica d'A. T. Grechaninov, i va participar en gires i festivals a l'estranger.

Des de l'1 d'abril de 2023, treballa com a artista del cor musicAeterna.

Alexey Tikhomirov

Entre els compromisos recents i pròxims de Tikhomirov s'inclouen Méphistophélès a Faust al Teatre Colón de Buenos Aires, Boris Timofeevich a Lady Macbeth de Mtsensk al New National Nacional de Tòquio, l'Òpera de Montecarlo i el Teatre Bolshoi de Moscou, Il Gran Inquisitore a Don Carlo amb l'Òpera de Montecarlo, Concert de Xostakóvitx amb la NHK Symphony NHK i a l'Osaka Festival Hall amb la Filharmònica d'Osaka, Príncep Bolkonsky Guerra i Pau i Timur Turandot al Grand Théâtre de Ginebra.

En temporades anteriors va destacar el seu debut a l'Òpera de Frankfurt com a Chub a Nit de Nadal, compromisos al Theater an der Wien com a Inquisidor a L'àngel ardent i Stolnik a Halka, al Nou Teatre Nacional de Tòquio com a Gremin a Eugene Onegin, Teatre Bolshoi Moscou com el tsar Saltan a La història del tsar Saltan i Pimen a Boris Godunov, a l'Òpera de Marseille com a Sparafucile a Rigoletto i Boris Godunov, a l'Òpera de Montecarlo com a Massimiliano a I masnadieri, així com a Chorégies d'Orange com a Don Basilio a Il barbiere di Siviglia.

Altres compromisos anteriors són Fasolt a Das Rheingold i Hunding en Die Walküre al Grand Théâtre de Genève al costat dels seus a l'Òpera Helikon de Moscou, l'Òpera Nacional Polonesa de Varsòvia, Opéra Royal de Wallonie Lieja, Teatre Bolshoi Moscou, Teatre Municipal de Santiago de Xile, Dodon a El Gall d'Or per al Teatre Real de Madrid, La Monnaie de Brussel·les, Sparafucile a Rigoletto, Boris Timofeevich a Lady Macbeth de Mtsensk amb el Teatre Municipal de Santiago de Xile, Arquebisbe i Thibaut a Orleanskaya Deva en concert al Grand Théâtre de Genève, Thoas a Iphigénie a Tauride a la Hamburgische Staatsoper, baix solista en un concert de Xostakóvitx a l'Òpera di Firenze amb el Sr. Mikhail Jurowski, debut al Teatre Municipal de São Paulo com a Timur a Turandot, Boris Godunov en un Concert de Nadal amb la Gewandhausorchester a la Gewandhaus de Leipzig, entre altres.

Olga Pashchenko

Olga Pashchenko, establerta als Països Baixos, és una de les intèrprets de teclat més versàtils de l'escena internacional i se sent igualment còmoda amb el fortepiano, el clavicèmbal, l'òrgue i el piano contemporani. Recentment va inaugurar la temporada 2023/24 amb el Concert per a piano núm. 20 en re menor de Mozart i l'Orquestra Beethoven de Bonn, i va ser celebrada pel seu virtuosisme, considerat com "la clau de l'ànima musical, que ella deixa brillar no només en les seccions melòdiques, sinó també en cada execució, cada figura i ornamentació" (General-Anzeiger Bonn, 14.08.2023).

Des de Bach i Beethoven en instruments històrics fins a Ligeti en piano contemporani, Olga gaudeix d'una atrafegada i eclèctica carrera concertística com a solista, recitalista i músic de cambra. La varietat del seu repertori i estils interpretatius pot apreciar-se al llarg de la seva pròxima temporada: des de recitals amb Alexander Melnikov al Musikfest de Berlín o Georg Nigl a Viena, fins gires amb el Concert per a piano de Clara Schumann amb l'Orquestra del segle XVIII o el Concert per a piano núm. 24 de Mozart al març de 2024.

És convidada habitual en festivals de música antiga i contemporània, inclòs el Festival Jordi Savall, on acaba d'actuar amb la Capella Nacional de Catalunya sota la direcció del mestre Savall i un programa al costat de la violinista espanyola Lina Tur Bonet. A més, participa en el Festival de Música Antiga d'Utrecht cada any des de 2021, on va ser artista resident; el Festival de Radio France a Montpeller; el Festival Musiq'3 a Brussel·les, el

Maggio Musicale Florencia; les sèries de fortepiano de Milà i Pàdua; AMUZ Antwerpen; Concertgebouw Bruges, i la Cité de la Musique de París. Juntament amb Jed Wentz, està col·laborant en un projecte cinematogràfic especial, interpretant una sèrie de nous arranjaments de música romàntica per a acompanyar una selecció de pel·lícules mudes dels anys vint com Tartufo, Fausto i ara Nosferatu de F.W. Murnau.

Com a solista, Olga ha actuat amb l'Orchestra of the 18th Century; Meininger Hofkapelle; Jenaer Philharmoniker, al Musikfestspiele Potsdam amb la Capella Augustina, l'Amsterdam Sinfonietta, amb el Collegium 1704 sota la direcció de Vaclav Luks al Festival Chopin de Varsòvia; amb Teodor Currentzis i amb la Finnish Baroque Orchestra al RSO Festival Helsinki amb Alexei Lubimov. Les seves principals col·laboracions de cambra inclouen a Alexander Melnikov, Giovanni Antonini, Evgeny Sviridov, Dmitry Sinkovsky, Avi Avital i Erik Bosgraaf. Recentment, Olga va debutar al Festival de Salzburg i Berlín en recital amb Georg Nigl.

En la temporada 2022/23 ha ofert recitals com a solista al Concertgebouw d'Amsterdam, Beethoven-Haus Bonn i la Fundació Juan March. També va actuar amb Georg Nigl al Musikfest Bremen, Elbphilharmonie i Cité de la Musique i va continuar el seu projecte d'una dècada per a gravar i girar tots els Concerts de Mozart amb Il Gardellino.

Olga és Hausmusikerin a la Beethoven-Haus de Bonn des del 2012, on ofereix recitals regulars al cicle Bongasse 20: música de l'època de Beethoven.

També manté una estreta relació amb el AMUZ d'Anvers, on serà artista resident entre 2025 i 2028. Forma part del col·lectiu artístic de Noorderkerkconcerten a Amsterdam des del 2022. Artista de gravació exclusiva per a Alpha Classics, Olga ha publicat diverses gravacions aclamades per la crítica, entre elles Transitions (Dussek, Beethoven i Mendelssohn). Més recentment, Tiro amb el baríton Georg Nigl, amb cançons de Schubert, Loewe, Schumann i Wolf, després del gran èxit del seu CD Vanitas, i una gravació dels concerts per a piano 9 i 17 de Mozart amb l'Ensemble Il Gardellino.

Olga va començar els seus estudis musicals als 6 anys a l'Escola de Música Gnassin amb Tatiana Zelikman, fent el seu primer recital de piano a Nova York als 9. Va continuar els seus estudis al Conservatori Estatal Txaikovski de Moscou estudiant fortepiano i modern amb Alexei Lubimov, clave amb Olga Martynova i òrgue amb Alexei Schmitov i els va completar al Conservatori d'Amsterdam amb Richard Egarr el 2014. El 2017 va ser nomenada professora del Sweelinck Conservatorium van Amsterdam i del Real Conservatori de Gant.

Concert per a piano núm. 24 en do menor, K 491

La sèrie de concerts per a piano de Mozart constitueix un dels corpus més valuosos de la producció del compositor. Ni tan sols en l'òpera el geni de Salzburg arriba a aquest nivell. Crea realment un nou gènere i fa de cada obra un món polièdric en el qual tenen cabuda aspectes desconeguts: estableix insòlits ponts entre la forma concertant i l'operística. Les relacions instrumentals, el teixit harmònic, els trets temàtics segueixen pautes autènticament dramàtiques i posseeix a vegades un alè líric propi d'algunes de les més importants àries de concert sortides de la seva ploma i que s'entremescla amb un poderós alè simfònic.

Abans de Mozart i quan els compositors encara seguien l'esquema barroc del concerto grosso, el primer autor que escomet amb fermesa el diàleg solista-orquestra va ser Johann Sebastian Bach, que en allò referent al teclat utilitza, lògicament, el clave. No hi ha cap dubte que l'autor de La flauta màgica va estudiar l'obra del seu antecessor i que es va adoptar solucions contrapuntístiques similars, encara que per a les seves experiències concertants tinguessin més importància moltes de les cinquanta partitures que el seu fill Carl Philipp escrivís per a aquell teclat o per al fortepiano. En tot cas aquestes composicions no deixaven de ser obres menors, encara que estimabilíssimes, com les que molt poc després creés Franz Joseph Haydn.

Wyzewa i St. Foix van deixar clar el 1908 que de la col·lecció dels 27 concerts per a piano del salzburgués calia eliminar els quatre primers, ja que eren meres trans-

cripcions de diferents peces per al teclat de diversos autors de l'època, tots ells famosos clavecinistes els quals Mozart va escoltar a París els 1764 i 1766. Avui ens arriba, en la tan interessant sessió dedicada a la seva música, el núm. 24 que, al costat del 20 (Re) és l'únic en tonalitat menor de la sèrie. Tal circumstància estableix una connexió entre tots dos, encara que el més antic és, no obstant això, més dramàtic, més unitari, més tempestuós i fosc (a despit del seu aparentment optimista final).

El que escoltem posseeix una grandesa més hieràtica i una potència simfònica més tancada en emprar el contingent orquestral més ampli de tota la col·lecció: clarinets, oboès, trompetes, timbales i els instruments de corda i vent habituals. Hi ha en l'obra una passió soterrada molt profunda i un fatalisme impressionants, pot ser que no gaire fàcilment detectables en el Larghetto, un lied-rondó de gran simplicitat d'expressió i de línia; s'allunya dels lents dels dos concerts anteriors -meravellosos sens dubte- per a enllaçar amb el del núm. 20, encara que no té l'agitació central d'aquest.

El primer tema de l'Allegro inicial és de gran solidesa simfònica i mostra una energia gairebé salvatge, amb les seves setenes disminuïdes ascendents en un poderós uníson orquestral. El discurs és més aviat lineal i atorga importància a la intervàlica amb nombrosos i breus motius melòdics. Resulta aparentment contradictori que aquest moviment, que té tot l'aspecte d'una marxa cap a un destí implacable, estigui escrit en compàs de 3/4. El compromís social de buscar una conclusió feliç, optimista, d'acord amb el costum de l'època, que Mozart no va complir sempre, es veu trencat aquí de ma-

nera molt més evident: l'Allegretto final no té res de serè, ja que és una revolucionària marxa consistent en una sèrie de variacions amb episodis lliures que van sent cada vegada més amenaçadors i tenebrosos.

Una sensació d'inevitabilitat pren cos a poc a poc. Després d'una variació en major el retorn a Do menor es produeix no en 2/2, sinó en 6/8 i es desemboca en una coda plena de doloroses appoggiatures i harmonies gens consoladores. El Concert, datat el 24 de març, es va estrenar, sembla que amb el núm. 23, a l'abril de 1786. Es dubta de si a l'acadèmia del dia 3 o a la del dia 7. André, d'acord amb Constança, vídua del compositor, es va reservar la publicació al 1800.

Rèquiem en re menor, K. 626

Actualment, semblen haver-se aclarit alguns dels dubtes que envoltaven aquesta composició. Se sap, per exemple, que el misteriós personatge autor de l'encàrrec va ser el comte Walsegg-Stuppach, compositor aficionat que desitjava dedicar una missa de difunts a la seva esposa morta. A partir de setembre de 1791 Mozart havia redactat gairebé per complet el Introit, el Requiem aeternam i el Kyrie, encara que la instrumentació d'aquest últim fos finalitzada per Süssmayr i un altre alumne del compositor, F. J. Freystädler. El material de les cinc primeres seccions de la Secuencia, del Dies irae al Confutatis, estava pràcticament acabat i tenia només començada la sisena, Lacrimosa. Existien també esbossos avançats de l'Ofertorium.

Süssmayr va afegir algunes coses de la seva collita com el trombó del Tuba mirum. No consta que sobrevisqués res del Sanctus, Benedictus i Agnus traçats per la mà del

compositor. Però és de suposar que el deible disposés de material per a finalitzar la partitura.

El que cal destacar és el que ha quedat i el que escoltem en aquesta obra aglutinadora d'estils, però dotada d'un equilibri arquitectònic extraordinari en què s'adverteix la presència de les grans pàgines contrapuntístiques de Bach i Händel, alhora que una modernitat harmònica i un tractament tímbric excepcionals. Sorprenent síntesi d'elements arcaics i de procediments avançats per a una nova expressió. És difícil escoltar sense estremir-se aquests primers compassos del Introitus en els quals els timbres foscos dels corni di bassetto i dels fagots impregnen d'un colorit fantasmal a la música. El Kyrie és un allegro en si menor que es desenvolupa en forma de fugida severa, el segon subjecte discorre sobre les paraules *Christe eleison*. Un llarg silenci obre un retorn de l'adagio del començament de l'Introitus i porta a una lenta i grandiosa conclusió sil·làbica de tota l'orquestra.

La còlera divina sobrevé en el Dies irae, allegro assai en re menor. El cor i l'orquestra a l'uníson anuncien aquest dia del judici final. Un nombre terrorífic que preludi en els grans frescos de Berlioz i Verdi. És particularment impressionant el xoc de les veus greus (*Quantus tremor est futurus*), al costat de cordes, trombó baix i fagots, amb les veus agudes (*Dies irae, dies illa*).

El Tuba mirum és un errant en si bemoll major, obert per un sol de trombó, que calla uns instants perquè s'escolti la veu del baix. El terror veritable apareix a la del tenor (*Mors stupebit*).

Els quatre solistes canten la seva angoixa sotto voce i preparen la brutal resposta del Rex tremendae, greu en sol menor. Potser el cim es troba en dues pàgines sublimes com el Recordare i el Lacrimosa. La primera, plena d'ansietat, de súplica, “de malenconia dolcíssima i fatigada” (Mila) i que, segons Constanze, revestia per a Mozart una importància especial, és com una pregària urgent i, en canvi, profundament confiada. Aquí està després de tot el valor espiritual més important del Rèquiem, el de la pietat, el de la mansa consolació, el del lliurament a una mort reparadora.

L'altre cim, després del martilleante Confutatis, és, com s'ha dit, el Lacrimosa en re menor, una pàgina plena de sublim i transida espiritualitat, organitzada des del compàs de 12/8 sobre anhelats ascensos en un crescendo d'una expressivitat lacerant. La melodia és d'una bellesa que no pertany a aquest món.

L'aplicat Süssmayr, que va reprendre a l'inici d'aquest número el treball inacabat del mestre, potser no va saber rematar-lo com es mereixia. A partir d'aquest punt, l'obra perd concentració, profunditat i bellesa, per molt que el Domini Jesu, andante con moto en sol menor, no deixi de posseir trets d'enorme bellesa, tot i que no es pot discutir la potència de la fugida del Quam olim Abrahae. Un nou Andante, aquest en mi bemoll major, l'Hostias, ens porta un clima més calmat. Solemne i grandios és el Sanctus, adagio maestoso en re major. La breu fuga de l'Hosanna participa del material ja treballat i de les línies de fuga dels números anteriors.

Amb el Benedictus, andante en si bemoll

major, se'ns obre un nou clima, més confiat i serè.

L'Agnus, Larghetto en re menor, entra a la tonalitat base de l'obra, que proporciona de nou un aire tràgic amb les tortuoses volutes dels violins. La composició conclou amb la Communion, adagio / allegro en si bemoll major / re menor. Som a l'atmosfera definida per les idèntiques notes i similar orquestració, l'Introitus, que ens situen en el Cum sanctis tuis in aeternum, desenvolupat sobre la mateixa música que el Kyrie.

A més de la de Süssmayr, que és la que es veu normalment, hi ha altres versions d'aquest Rèquiem inacabades que tracten de ser més fidels al que es creu que va voler Mozart.

Franz Beyer, Richard Maunder i Robbins Landon n'han signat algunes d'aquestes, encara que, fet i fet, potser la versió del deible de Mozart és la més convincent en el seu conjunt.

Arturo Reverter

la temporada ibercamera agraeix el suport de: _____

amb el suport de

mitjans col·laboradors

amb la col·laboració de

RICARDO BOFILL
TALLER DE ARQUITECTURA

ibercamera col·labora amb

apropa
cultura
una porta
a la inclusió

#QUADERN
CULTURA

col·labora amb nosaltres

Si voleu col·laborar amb nosaltres i conèixer els nostres programes de patrocini, contacteu amb ibercamera@ibercamera.com

segueix-nos

organitza

Temporada Ibercamera, SAU

Ibercamera és una empresa de:

GRUPCAMERA

Av. Diagonal 467, 1er 2a B - 08036 Barcelona

www.ibercamera.com

ibercamera@ibercamera.com

T. 93 317 90 50

Edició: Ibercamera, SAU

Imatge gràfica: Enric Satué

Disseny gràfic: Estudi Neus Pacheco

Perquè vols

vibrar **d'emoció**
amb tots els sentits

Perquè t'interessa
viure la cultura.

LA VANGUARDIA

iber:Camera

proper concert

Fauditori - 18/03/2024, 20:00 h

orquestra simfònica de düsseldorf ádám fischer, director

haydn, simfonia núm. 45 “dels adéus”
mahler, simfonia núm. 5 en do sostingut menor

Fauditori - 21/05/2024, 20:00 h

orquestra nacional de França alexandre kantorow, piano cristian măcelaru, director

fauré, pavana en fa sostingut menor, op. 50
chopin, concert per a piano i orquestra núm. 2 en fa menor, op. 21
prokófiev, romeu i julieta. suite

t. 93 317 90 50

www.ibercamera.com